

۲۰۱۶/۱۱/۱۴

محمد اياز نوري آزادي

آيا محمد داود خان د غازي امير امان الله خان سره ليدنه كړې وه؟

په دې وروستيو كې د افغان جرمن د نشراتي جال په كركۍ كښې دا موضوع ياده شوله، چې آيا د افغانستان لومړنی جمهور رئيس مرحوم محمد داودخان د خپلواكۍ د محصل اعليحضرت امير امان الله خان (رح) د ليدلو لپاره د ايټاليا هيواد روم ته ورغلی وه او كنه...! د موضوع د پوره وضاحت لپاره ما ليكونكي د دې اونۍ په بهير كې د مشر غازي لور اغلي پاچا لور ناجيه جان (د افغانستان) ته د جنابې هستوگنځي د تركيې هيواد استانبول ته ټيليفون وكړ. درنې پاچا لور په دې باره كې وفرمائيل: «هو! سردار محمد داود خان يو وار زمونږ كور ته په روما كې زما د پلار د ليدلو لپاره راغلی وه.» زما د پوښتنې په ځواب كې، چې آيا سردار كوم كال او د څومره وخت لپاره د مشر غازي په حضور كې مشرف وه، پاچا لور وويل: «كال مې دقيق په ياد نه ده. زه خپله هغه وخت د كورنۍ سره په روم كې وم، مازديگر وخت وه، چې محمد داود خان زمونږ كور ته راغلو او د يوه ساعت لپاره زما پلار سره په خبرو بوخت وه او بيا بيرته ولاړ. مونږ خورانو هغه ته د (اعليحضرت) خطاب كاوه، حال دا چې دئ والا حضرت وه... لږ موسكا...»

همدلته جنابې پاچا لور دوام وركړ او ويل يې: «پاچا محمد ظاهر خان خوڅو واري د غازي اعليحضرت د ليدلو لپاره زمونږ كورته راغی، يو وار، چې راغلی وه، يواځې مونږ اولادنه د بر حال پاچا سره يوه رستوران ته ولاړو او شه خوراك مو وكړ، كله، چې د رستوران څخه راوتلو پاچا ظاهرخان خپل جيب ته لاس كړ تر څو پيسې تحويل كړي او په خندا يې مونږ ته وويل، چې زما دا په ژوند كې لومړی ځل دئ، چې د بل چا لپاره د مصرف پيسې تحويل كوم. مونږ خورانو پرې ورغبرگه كړله، چې اعليحضرت! اوس ستا زړه دئ، چې مونږ ستا د خوراك پيسې وركړو... تاسو خو د افغانستان پاچا ياست؟ ظاهرخان په خندا وويل، چې نه، زما منظور بل څه وه او تاسو پوي نشو...»

په هر حال دا، چې فقيد محمد داود خان به هغه وخت په كوم نيت او يا هم خاندانی مصلحت د مشر غازي ديدن ته ورغلی وي، يو الله پرې بهتر پوهيږي. زما په نظر د حاكم خاندان د هر مهم غړي ورتگ غازي امان الله خان د هغه عظيم افغان شخصيت په زخمونو د مالگي دورول ورته تمام شوي دي. هغه ارمانې پخوانی پاچا په مظلوم حالت كې واقع شوی وه. زما په تحليل محمد داود خان بلاخره د ۱۳۵۲ ال كال د سرطان په ۲۶ نيټه پخپل د تره زوی او اخشي محمد ظاهر شاه وسله وال بريد وكړ او شاهي نظام يې زمونږ په افغانستان كې ختم كړ، كه دغه اقدام محمد داود خان هغه وخت، چې د دفاع وزير وه او يا هم د كابل د مركزي قول اردو قوماندان وه، تر سره كړی وای او اعليحضرت غازي امان الله خان يې بيرته هيواد ته رابلل او دولتي قدرت يې هغه ملي قهرمان ته تقديم كړای وای، دا به د داود خان لپاره يو كم مثاله ملي اتلوالې محسوب شوې وای، ځكه اوس تاريخي اسناد په وضوح سره ښكاره كوي، چې د كابل شاهي ارگ خاص د غازي امان الله خان د بيرته پاچا كيدو په نوم وهل شوی دئ، نه د سپه سالار محمد نادر خان لپاره!! هغه ملي مجاهدينو او په سر كې يې د وزيرستان په افغانستان مين سرتيري، چې قيادت يې جرنيل يار محمد خان وزيرې كولو، خپله وينه د غازي امان الله خان په نوم د غله بچه سقاو په مقابل كې تويوله. سر چينه: (د افغانستان د خپلواكۍ او نجات تاريخ كتاب، ليكوال جرنيل يارمحمد خان وزيرې، ۳۲۹ - ۳۴۰ مخونه)

يو افغان ليكوال او مرحوم محمد داود خان ته يو نژدې دوست يې پوهندوی عبدالروف (خپلواك) څو كاله پخوا د «لږ او بر» وپيپانې له طريقه پخپله مقاله كې داسې ليكلي ول: «كوم وخت، چې سردار محمد داود خان د مركزي قواوو قوماندان وه، ورته وړانديز شوی وه، چې د يوه عسكری حركت په ترڅ كې پاچا خلع او غازي امان الله خان بيرته هيواد ته راوبولي، ليكن هغه دا وړانديز رد كړی وه...» اما شاغلي خپلواك دا نه وه توضيح كړی، چې دغه وړانديز چا داود خان ته كړی وه...؟! دا وه زما راټول كړي معلومات د موضوع په ارتباط، چې درنو هيوادوالو ته مې تقديم شول.

پای

د پاڼو شميره: له ۱ تر ۱

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكاری ته راوبولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليكنې د ليكنيزې بڼې پاڼوالي د ليكوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكې په څير و لولئ